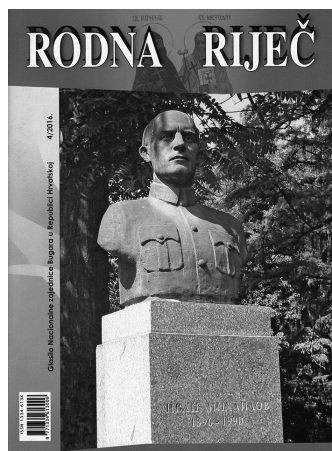
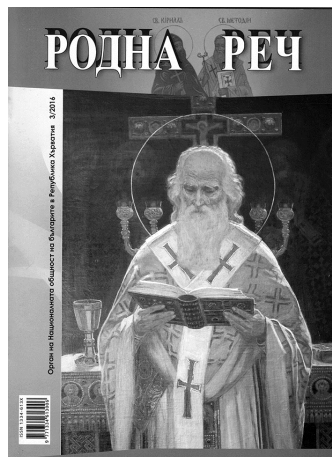

СПИСАНИЕ „РОДНА РЕЧ“/ „RODNA RIJEŠ“ – ХЪРВАТСКИ СТРАНИЦИ ЗА БЪЛГАРИЯ

Съветът на националните малцинства в Република Хърватия субсидира периодично издание за България, чийто първи брой се появява през 2003 г. Орган на българската общност в Хърватия, списание „Родна реч“/„Rodna riješ“ е двуезично, излиза на хърватски и български четири пъти годишно. Миналото и настоящето на България присъстват в разнообразни рубрики, отбелязват се годишнини на писатели и бележити българи, които имат принос за взаимното опознаване и сближаване на двата народа, отразяват се инициативи на българската общност в Хърватия, представят се природните и археологическите забележителности на България. Авторите на списанието запознават читателите с българския фолклор и етнография, дори предлагат рецепти на вкусни традиционни ястия.

Списание „Родна реч“ в типографско и стилово отношение е образцово издание и е оценено като най-доброто списание, издавано от малцинствата в Хърватия.

Главен редактор на списанието е г-жа Диана Гласнова, която вече почти двадесет години – от 1996 г., живее в Загреб. Родена е и е израснала в София. След като завършва журналистика в Софийския университет „Св. Климент Охридски“, известно време работи в БТА, а след това – в редакциите на различни периодични издания („Хранителна промишленост“, „Тютюн“ и др.). След 1989 г. се включва в политическия живот като секретар на Министерския съвет в правителството на Филип Димитров. Публикува във в. „Демокрация“, в. „Знаме“ – орган на Демок-

ратическата партия, а през 2011 г. излиза нейната книга *Войници на милосърдието* (София: Вион), посветена на взаимоотношенията на българската и хърватската армия в края на и след Втората световна война. Книгата е издадена и на хърватски език.

Националната общност на българите в Хърватия участва в годишните фестивали на малцинствата, на които представя специфични фолклорни традиции, български носии, съвременни български писатели и автори на сп. „Родна реч“. Провеждат се промоции на книги, театрални постановки, изложби, прожекции на български филми.

Принос за културния обмен има създаденото още през 1941 г. Хърватско-българско дружество. Един от неговите основни инициатори е видният български журналист Йордан Мечкаров (1981 – 1954), който се оказва не само първият, но и последният български посланик в Независимата хърватска държава (съществувала е само от 1941 до 1944 г.). През същия период паралелна организация съществува и в София – Българо-хърватско дружество, което е партньор на дружеството в Загреб. Заедно двете дружества издават през 1942 г. първия и досега единствен брой на алманаха „Загреб – София“. Краят на Втората световна война поставя началото на комунистическите репресии: дружеството е закрито, а Йордан Мечкаров е осъден в България от Народния съд и е изпратен в лагер.

На 22 юли 1992 г. инициативна група начело с Рашко Иванов, българин, живеещ в Загреб, и академик Далибор Брозович, хърватски езиковед, възстановява Хърватско-българското дружество. За председател е избран акад. Брозович, а за главен секретар – Рашко Иванов. Българо-хърватското дружество в София също е възстановено през 1992 г., но много скоро престава да работи. При тези обстоятелства културният диалог между българи и хървати се осъществява благодарение преди всичко на хърватската страна и на загребското дружество. От 13 февруари 2013 г. председател на дружеството е акад. Йосип Братулич, а главен секретар – Диана Гласнова.

Тези няколко щриха към съвременната картина на българо-хърватските културни отношения са повод да се замислим за превратностите на политическата история и за нашата отговорност и морален дълг да противодействаме на нейните деструктивни отражения върху културния диалог – диалог, чрез който единствено можем да постигнем пространствата на общите за всички нас духовни ценности и хуманни послания.

Кичка Пешева